Грабовський М.Б., Козак Л.А., Карпук Л.М., Лозінський М.В.,
Єзерковська Л.А., Панченко Т.В.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО НАПИСАННЯ Й ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧАМИ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ Н1 «АГРОНОМІЯ» ГАЛУЗІ ЗНАНЬ Н «СІЛЬСЬКЕ, ЛІСОВЕ, РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО ТА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА»

2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АГРОБІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Грабовський М.Б., Козак Л.А., Карпук Л.М., Лозінський М.В.,
Єзерковська Л.А., Панченко Т.В.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО НАПИСАННЯ Й ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧАМИ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ Н1 «АГРОНОМІЯ» ГАЛУЗІ ЗНАНЬ Н «СІЛЬСЬКЕ, ЛІСОВЕ, РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО ТА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА»

Біла Церква
2026

УДК 631:378.091.33-028.26

Рекомендовано методичною комісією Білоцерківського національного аграрного університету як методичні вказівки для підготовки здобувачів вищої освіти зі спеціальності Н1 „Агрономія" (протокол № 3 від 22 жовтня 2026 року)

Укладачі:
Грабовський М.Б., доктор с.-г. наук, професор, гарант ОП «Магістр» за спеціальністю Н1 «Агрономія»;
Козак Л.А., канд. с.-г. наук, доцент;
Карпук Л.М., доктор с.-г. наук, професор, декан агробіотехнологічного факультету;
Лозінський М.В., доктор с.-г. наук, професор
Єзерковська Л.А., канд. с.-г. наук, доцент
Панченко Т.В., канд. с.-г. наук, доцент

Рецензенти:
Правдива Л.А., доктор с.-г. наук, доцент кафедри рослинництва та цифрових технологій в агрономії
Хрик В.М., доктор пед. наук, професор кафедри лісового та садово-паркового господарства

Методичні рекомендації щодо написання й оформлення кваліфікаційної роботи здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності Н1 «Агрономія» галузі знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина». / Грабовський М.Б., Карпук Л.М., Козак Л.А. та ін. Біла Церква, 2026. 64 с.

Викладено методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи магістра та вимоги до її оформлення для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності Н1 «Агрономія».

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	8
І. Загальні положення	8
1.1. Мета та завдання кваліфікаційної роботи магістра	8
1.2. Значення кваліфікаційної роботи в освітньо-професійній програмі	9
1.3. Компетентності, що формуються під час виконання кваліфікаційної роботи згідно освітньо-професійної програми «Агрономія» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності Н1 Агрономія	10
ІІ. Вимоги до тематики кваліфікаційних робіт	11
2.1. Основні напрями досліджень за спеціальністю Н1 – Агрономія	11
2.2. Порядок вибору та затвердження теми	12
2.3. Коригування теми кваліфікаційної роботи	14
ІІІ. Організація виконання кваліфікаційної роботи	14
3.1. Роль та обов’язки наукового керівника	14
3.2. Права та обов’язки здобувача вищої освіти	16
3.3. Зміст та етапи виконання кваліфікаційної роботи	17
3.4. Завдання та календарний план виконання кваліфікаційної роботи	19
ІV. Структура та зміст кваліфікаційної роботи магістра	20
4.1. Титульна сторінка	20
4.2. Завдання на кваліфікаційну роботу	21
4.3. Декларація про дотримання академічної доброчесності під час виконання кваліфікаційної роботи	21
4.4. Анотація та ключові слова	22
4.5. Зміст	23
4.6. Вступ	24
4.7. Огляд літератури	25
4.8. Місце, умови та методика проведення досліджень	27
4.9. Результати досліджень та їх обговорення	29
4.10. Економічна ефективність (за необхідності)	30
4.11. Висновки	31
4.12. Рекомендації виробництву **(**селекційній практиці/науково-дослідним установам)	32
4.13.Список використаних джерел	32
4.14. Додатки	33
V. Основні вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи	34
5.1. Загальні вимоги до текстового оформлення	35
5.2. Оформлення таблиць, рисунків, формул	36
5.3. Оформлення посилань і списку використаних джерел	37
VI. Перевірка кваліфікаційної роботи на академічну доброчесність	38
VII. Порядок подання та захисту кваліфікаційної роботи	40
7.1. Подання роботи до захисту	41
7.2. Процедура захисту	42
VIII. Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи магістра	44
IX. Розміщення кваліфікаційної роботи в інституційному репозитарії Білоцерківського національного аграрного університету	46
Додатки	48
Список нормативних документів	63

ВСТУП

Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної роботи магістра розроблено з метою надання здобувачам вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності H1 – Агрономія чітких рекомендацій щодо підготовки, структури, змісту та оформлення кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота є обов'язковою складовою атестації здобувачів вищої освіти та спрямована на перевірку рівня сформованості їхніх професійних компетентностей, уміння самостійно вирішувати науково-практичні завдання у галузі агрономії.

У методичних вказівках визначено основні вимоги до вибору теми, організації досліджень, викладення результатів, оформлення текстової частини та ілюстративного матеріалу, згідно з чинними нормативними документами, відповідно до чинних нормативних документів у сфері вищої освіти України. Дотримання наведених рекомендацій сприятиме підвищенню якості кваліфікаційних робіт та забезпеченню єдиного підходу до їх виконання і захисту.

І. Загальні положення

1.1. Мета та завдання кваліфікаційної роботи магістра

Кваліфікаційна робота магістра за спеціальністю H1 «Агрономія» на другому (магістерському) рівні вищої освіти є самостійним науково-дослідним або науково-прикладним дослідженням, що спрямоване на розв'язання актуальної проблеми агрономічної науки чи практики.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є узагальнення, поглиблення та застосування теоретичних знань і практичних навичок здобувача вищої освіти для наукового обґрунтування та вирішення конкретних завдань у сфері агрономії, а також формування здатності до самостійної наукової діяльності.

Для досягнення поставленої мети у кваліфікаційній роботі передбачається виконання таких основних завдань**:**

- аналіз сучасного стану наукових досліджень і практичних підходів з обраної теми;
- обґрунтування актуальності теми, визначення об’єкта, предмета, мети та завдань дослідження;
- вибір і характеристика методів дослідження, релевантних поставленим завданням;
- проведення експериментальних, аналітичних або виробничих досліджень у галузі агрономії;
- опрацювання та узагальнення отриманих результатів із використанням сучасних методів аналізу;
- формулювання науково обґрунтованих висновків і практичних рекомендацій для аграрного виробництва.

Кваліфікаційна робота магістра, згідно з чинними вимогами, повинна бути оформлена відповідно до чинних вимог закладу вищої освіти, державних стандартів та методичних вказівок, містити елементи наукової новизни або практичної значущості та засвідчувати готовність випускника до професійної діяльності за фахом.

1.2. Значення кваліфікаційної роботи в освітньо-професійній програмі «Агрономія»

Кваліфікаційна робота магістра є обов’язковим завершальним етапом підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю Н1 «Агрономія» та важливою складовою освітньо-професійної програми. Вона виконує інтеграційну функцію, поєднуючи результати навчання, здобуті під час вивчення обов’язкових і вибіркових освітніх компонентів, проходження практик та виконання науково-дослідної роботи.

Кваліфікаційна робота забезпечує перевірку рівня сформованості загальних і фахових компетентностей магістра, зокрема здатності застосовувати сучасні агрономічні технології, методи наукових досліджень, аналізувати й

узагальнювати наукову інформацію, приймати обґрунтовані професійні рішення в умовах аграрного виробництва.

Виконання та захист кваліфікаційної роботи магістра підтверджує досягнення програмних результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою, та засвідчує готовність випускника до професійної, науково-дослідної й управлінської діяльності у сфері агрономії.

Кваліфікаційна робота виконується згідно з затвердженим навчальним планом, вимогами стандарту вищої освіти та методичними вказівками закладу вищої освіти, а її результати є підставою для присвоєння кваліфікації магістра з агрономії.

1.3. Компетентності, що формуються під час виконання кваліфікаційної роботи згідно освітньо-професійної програми «Агрономія» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності Н1 Агрономія

Виконання кваліфікаційної роботи магістра за спеціальністю Н1 «Агрономія» на другому (магістерському) рівні вищої освіти є важливим етапом формування та перевірки загальних і фахових компетентностей, визначених освітньо-професійною програмою підготовки магістрів з агрономії.

У процесі підготовки та виконання кваліфікаційної роботи у здобувачів вищої освіти формуються такі загальні компетентності**:**

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність працювати в міжнародному контексті;
- здатність розробляти проекти та управляти ними;
- прагнення до збереження навколишнього середовища.

Під час виконання кваліфікаційної роботи формуються й поглиблюються фахові (спеціальні) компетентності**,** зокрема:

- здатність аналізувати та оцінювати сучасні проблеми, перспективи

розвитку та науково-технічну політику в сфері агрономії;

- здатність створювати нові технології та застосовувати сучасні технології агрономії, враховуючи їх особливості та користуючись передовим досвідом їх впровадження, розробляти наукові основи технологій вирощування сільськогосподарських культур;
- здатність оцінювати придатність земель для вирощування сільськогосподарських культур з урахуванням вимог щодо забезпечення кількості та якості продукції;
- здатність розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах на основі спеціалізованих концептуальних знань, що включають сучасні наукові здобутки у сфері агрономії;
- здатність презентувати результати професійної та наукової діяльності фахівцям та нефахівцям;
- здатність самостійно організовувати та проводити наукові дослідження з використанням загальноприйнятих методів і стандартів аналізу ґрунтових та рослинних зразків.

Сформовані в процесі виконання кваліфікаційної роботи компетентності забезпечують досягнення програмних результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою магістра зі спеціальності H1 «Агрономія», та підтверджують готовність випускника до професійної й науково-дослідної діяльності у сфері агрономії.

ІІ. Вимоги до тематики кваліфікаційних робіт

2.1. Основні напрями досліджень за спеціальністю H1 – Агрономія

Кваліфікаційна робота для підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні за спеціальністю «Агрономія» виконується згідно з актуальними напрямами розвитку аграрної науки та потреб сучасного сільськогосподарського виробництва. Тематика досліджень повинна відповідати

освітньо-професійній програмі, науковим напрямам кафедри та бути спрямованою на розв’язання практичних і наукових завдань у галузі агрономії.

До основних напрямів досліджень належать:

- технології вирощування сільськогосподарських культур (зернових, зернобобових, олійних, технічних, кормових, плодових і овочевих);
- удосконалення систем землеробства, обробітку ґрунту та сівозмін;
- оптимізація систем удобрення та раціональне використання добрив;
- захист рослин від шкідників, хвороб і бур’янів, інтегровані системи захисту;
- селекційно-насінницькі аспекти вирощування культур та підвищення якості насіннєвого матеріалу;
- адаптація агротехнологій до ґрунтово-кліматичних умов і змін клімату;
- селекційно-генетичні дослідження зі створення нового вихідного матеріалу сільськогосподарських культур;
- екологізація агровиробництва, органічне виробництво та енергоощадні технології тощо.

Кваліфікаційна робота повинна мати чітко визначену мету, завдання, об’єкт і предмет дослідження, містити науково обґрунтовані результати та практичні рекомендації.

Основні вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи**:** робота виконується державною мовою, має відповідати структурі, встановленій методичними вказівками закладу вищої освіти, та вимогам академічної доброчесності; текст оформлюється з дотриманням чинних стандартів щодо шрифту, міжрядкового інтервалу, нумерації, таблиць, рисунків і списку використаних джерел; обсяг, структура та стиль викладу повинні забезпечувати цілісність, логічність і науковий рівень дослідження.

2.2. Порядок вибору та затвердження теми

Вибір теми кваліфікаційної роботи здобувачами вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю H1 «Агрономія» здійснюється на

початку навчання або у строки, визначені навчальним планом і графіком освітнього процесу.

Тема кваліфікаційної роботи обирається з переліку рекомендованих тем, сформованого випусковими кафедрами згідно з освітньо-професійною програмою, наукових напрямів кафедр та актуальних проблем агрономічної науки і практики. За погодженням з науковим керівником здобувач може запропонувати власну тему, за умови її відповідності спеціальності H1 «Агрономія» та наявності необхідної науково-методичної бази для її виконання.

Після вибору теми за здобувачем закріплюється науковий керівник, який надає консультаційну та методичну допомогу під час виконання роботи. Обрана тема кваліфікаційної роботи, прізвище здобувача та наукового керівника розглядаються і рекомендуються до затвердження на засіданні кафедри. Студенти мають право самостійного вибору теми кваліфікаційної роботи в межах освітньо-професійної програми та наукового напрямку керівника.

За одним керівником закріплюється не більше 5 здобувачів на навчальний рік (7 за доктором наук, професором). Закріплення за здобувачем теми кваліфікаційної роботи здійснюється на підставі його письмової заяви (Додаток А) на ім'я декана факультету. Після отримання письмової згоди керівника і завідувача, кафедра за встановленою формою подає у деканат тематики кваліфікаційних робіт здобувачів, які виявили бажання виконувати на ній дипломні роботи.

Тема кваліфікаційної роботи здобувача за його особистою письмовою заявою і поданням відповідної випускової кафедри затверджується наказом ректора університету. Зміна теми або її коригування допускаються лише у виняткових випадках за обґрунтованим поданням здобувача та за погодженням з науковим керівником і кафедрою у встановлені терміни.

Основні вимоги до оформлення: формулювання теми повинно бути чітким, лаконічним і відображати зміст дослідження; тема має відповідати освітньо-професійній програмі, стандарту вищої освіти та напряму підготовки за спеціальністю H1 «Агрономія», а також забезпечувати можливість отримання

науково обґрунтованих і практично значущих результатів.

2.3. Коригування теми кваліфікаційної роботи

Коригування теми кваліфікаційної роботи здобувачами освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю H1 «Агрономія» допускається у разі виникнення об’єктивних причин, що унеможливлюють або суттєво ускладнюють виконання дослідження в межах раніше затвердженої теми, а також з метою уточнення об’єкта, предмета чи напрямів дослідження без зміни спеціальності.

Підставами для коригування теми можуть бути: зміна умов проведення досліджень, відсутність або обмеженість експериментальної бази, уточнення наукової проблематики, отримання нових даних, що потребують конкретизації теми, або рекомендації наукового керівника.

Коригування теми здійснюється за письмовою заявою здобувача вищої освіти з обґрунтуванням причин та за погодженням із науковим керівником. Запропоновані зміни розглядаються на засіданні випускової кафедри та, у разі схвалення, подаються на затвердження у визначеному порядку.

Тема кваліфікаційної роботи може бути уточнена за заявою студента магістратури на засіданні кафедри, але не пізніше, ніж за шість місяців до визначеного терміну подання завершеної кваліфікаційної роботи до захисту. Зміна теми роботи оформлюється наказом ректора університету.

ІІІ. Організація виконання кваліфікаційної роботи

3.1. Роль та обов’язки наукового керівника

Науковий керівник кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю H1 «Агрономія» є відповідальною особою, яка забезпечує науково-методичний супровід підготовки роботи та

сприяє формуванню у здобувача професійних і дослідницьких компетентностей.

Основною роллю наукового керівника є спрямування наукової діяльності здобувача, забезпечення відповідності теми, змісту та результатів кваліфікаційної роботи вимогам освітньо-професійної програми, стандарту вищої освіти та сучасному рівню розвитку агрономічної науки.

До основних обов'язків наукового керівника належать:

- надання допомоги у виборі та, за потреби, коригуванні теми кваліфікаційної роботи;
- консультації щодо формування мети, завдань, об'єкта, предмета та методів дослідження;
- рекомендує бази та забезпечує відповідну якість проходження
- науково-дослідної практики
- методичне керівництво під час виконання експериментальних і аналітичних досліджень;
- контроль дотримання календарного графіка виконання роботи;
- рецензування змісту окремих розділів, надання зауважень і рекомендацій щодо їх удосконалення;
- сприяє публікації результатів наукових чи науково-методичних досліджень;
- оцінювання рівня самостійності здобувача та дотримання принципів академічної доброчесності;
- допомагає підготувати змістовну доповідь до захисту та презентаційний матеріал;
- підготовка письмового відгуку на кваліфікаційну роботу та рекомендація її до захисту.

У відгуку керівника повинно бути відображено: зміст кваліфікаційної роботи; відношення здобувача вищої освіти до виконання кваліфікаційної роботи; зауваження та пропозиції, рекомендацію щодо захисту.

Контроль з боку керівника кваліфікаційної роботи не знімає зі здобувача повної відповідальності за правильність виконання роботи та обґрунтованість

прийнятих рішень.

Основні вимоги до оформлення: зауваження та рекомендації наукового керівника повинні бути враховані здобувачем вищої освіти під час остаточного оформлення кваліфікаційної роботи. Робота подається на підпис науковому керівнику лише після повного виконання, належного структурування та оформлення згідно з методичними вказівками й визначеним стандартом.

3.2. Права та обов'язки здобувача вищої освіти

Здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю H1 «Агрономія» є основним виконавцем кваліфікаційної роботи та несе персональну відповідальність за її зміст, науковий рівень і дотримання визначених вимог.

До прав здобувача вищої освіти належать:

- вільний вибір теми кваліфікаційної роботи з переліку, запропонованого кафедрою, або ініціювання власної теми за погодженням з науковим керівником;
- отримання науково-методичної та консультаційної допомоги від наукового керівника;
- користування матеріально-технічною, інформаційною та експериментальною базою закладу вищої освіти відповідно до встановленого порядку;
- подання пропозицій щодо коригування теми кваліфікаційної роботи у визначені терміни;
- захист кваліфікаційної роботи перед екзаменаційною комісією.

До обов'язків здобувача вищої освіти належать:

- своєчасне та самостійне виконання кваліфікаційної роботи відповідно до затвердженої теми та календарного графіка;
- дотримання вимог освітньо-професійної програми, методичних вказівок і стандартів вищої освіти;
- забезпечення наукової обґрунтованості результатів дослідження та їх практичної значущості;

• дотримання принципів академічної доброчесності, недопущення плагіату та фальсифікації результатів;

• належне оформлення кваліфікаційної роботи та своєчасне подання її на перевірку і захист.

Основні вимоги до оформлення: кваліфікаційна робота повинна бути виконана державною мовою, мати логічну структуру, відповідати вимогам щодо обсягу, оформлення тексту, таблиць, рисунків і списку використаних джерел; відповідальність за остаточний варіант роботи та її подання до захисту повністю покладається на здобувача вищої освіти.

3.3. Зміст та етапи виконання кваліфікаційної роботи

Зміст кваліфікаційної роботи це розкриття сутності проблеми, що розглядається; демонстрація ступеня її наукової новизни та аналіз реального стану в практиці інновацій у рослинництві. Проблема розкривається шляхом вивчення стану питання та ґрунтовного і всебічного його аналізу; узагальнення та формування висновків і пропозицій щодо необхідності вивчення даного питання, де простежується власна позиція автора.

Основні етапи написання кваліфікаційної роботи:

– вибір та затвердження теми (на засіданні кафедри, відповідно до заяви та наказом по університету);

– складання плану роботи, узгодження з керівником та затвердження завідувачем кафедри завдання на виконання кваліфікаційної роботи;

– визначення об’єкту, предмету, постановка мети і завдань дослідження, вибір методів дослідження;

– опрацювання інформаційних джерел;

– збір, вивчення і обробка інформації, необхідної для виконання роботи, у тому числі збирання фактичного матеріалу під час науково-дослідної практики;

– проведення, обробка та аналіз результатів експериментального дослідження (при необхідності);

– обґрунтування рекомендацій і пропозицій, спрямованих на вирішення проблеми дослідження;

– формулювання висновків до роботи;

– написання першого варіанту роботи та представлення її науковому керівнику;

– усунення недоліків, внесення доповнень, написання остаточного варіанту роботи та її оформлення відповідно до вимог;

– отримання відгуку наукового керівника;

– рецензування кваліфікаційної роботи;

– розробка презентаційних матеріалів за результатами кваліфікаційної роботи та доповіді для захисту;

– захист кваліфікаційної роботи на засіданні екзаменаційної комісії.

Для захисту кваліфікаційної роботи здобувачеві необхідно:

– за можливості провести апробацію матеріалів роботи (конференції, семінари, тези, матеріали доповідей, статті, патенти, довідки про упровадження тощо);

– пройти попередній захист кваліфікаційної роботи;

– отримати рішення кафедри про допуск до захисту;

– пройти перевірку на наявність текстових збігів (оригінальність) в тексті виконаної роботи.

Матеріали кваліфікаційної роботи не пізніше ніж за 14 днів до захисту, повинні бути передані уповноваженій особі Агробіотехнологічного факультету у електронному вигляді для перевірки на наявність текстових збігів (див. розділ VI).

Для забезпечення якісної організації роботи по написанню кваліфікаційної роботи передбачено можливість використання сучасних інформаційних технологій для он-лайн спілкування і співпраці. Зокрема, використання засобів *Google Meet*. Дистанційне консультування можливе з використанням *Google* диску, куди здобувач може завантажувати матеріали кваліфікаційної роботи та її окремі розділи.

Керівник кваліфікаційної роботи та здобувачі вищої освіти мають можливість спілкування через корпоративну електронну пошту БНАУ для вирішення наявних питань, написання коментарів чи роз'яснень.

Основою відображення етапів виконання кваліфікаційної роботи є календарний план та індивідуальний план роботи здобувача.

3.4. Завдання та календарний план виконання кваліфікаційної роботи

Календарний план виконання кваліфікаційної роботи здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю H1 «Агрономія» є обов'язковим організаційним документом, що визначає послідовність, зміст і строки виконання основних етапів дослідження. Він розробляється здобувачем вищої освіти спільно з науковим керівником та затверджується гарантом освітньої програми (Додаток Б).

Завдання на кваліфікаційну роботу видає керівник згідно обраної студентом теми кваліфікаційної роботи за встановленою формою. Завдання, підписане науковим керівником та затверджене гарантом ОП видається студенту упродовж першого місяця навчання разом з вибором теми кваліфікаційної роботи.

Календарний план, як правило, передбачає такі основні етапи виконання роботи**:**

- вибір і затвердження теми кваліфікаційної роботи;
- формування мети, завдань, об'єкта, предмета та програми досліджень;
- опрацювання наукових джерел і підготовка огляду літератури;
- проведення експериментальних, польових або аналітичних досліджень;
- обробка та аналіз отриманих результатів;
- підготовка висновків і практичних рекомендацій;
- оформлення кваліфікаційної роботи відповідно до вимог;
- подання роботи на перевірку на оригінальність, попередній розгляд, рецензування.

Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватися затвердженого календарного плану та регулярно інформувати наукового керівника про хід

виконання роботи. За потреби календарний план може коригуватися за погодженням із науковим керівником і гарантом ОП.

IV. Структура та зміст кваліфікаційної роботи магістра

Кваліфікаційна магістерська робота повинна мати таку структуру:

- титульний аркуш кваліфікаційної роботи із підписами здобувача, керівника, завідувача кафедри (додаток В);
- завдання на кваліфікаційну роботу, затверджене гарантом ОП і підписане здобувачем та керівником (додаток Б);
- декларацію про дотримання академічної доброчесності (додаток Г)
- анотацію та ключові слова (додаток Д);
- зміст;
- перелік умовних скорочень (за потреби);
- вступ;
- розділи основного тексту;
- висновки;
- рекомендації виробництву (селекційній практиці/науково-дослідним установам);
- список використаних джерел;
- додатки (за потреби).

Рецензію, відгук керівника, довідку про оригінальність роботи, подання голові екзаменаційної комісії додають до кваліфікаційної роботи та не прошивають і не включають в загальний об’єм.

Кожний структурний елемент кваліфікаційної роботи починається з нової сторінки.

4.1. Титульна сторінка

Титульна сторінка є першою сторінкою кваліфікаційної роботи здобувача

освіти та оформлюється відповідно до встановлених вимог закладу вищої освіти (Додаток В). На титульній сторінці обов'язково зазначаються:

- повна назва закладу вищої освіти;
- назва факультету та кафедри;
- назва роботи (тема кваліфікаційної роботи магістра);
- рівень вищої освіти (другий – магістерський);
- спеціальність H1 Агрономія;
- прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти;
- форма навчання;
- прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь і вчене звання наукового керівника;
- місто та рік виконання роботи.

Титульна сторінка не нумерується, але входить до загальної нумерації сторінок роботи.

4.2. Завдання на кваліфікаційну роботу

Завдання на кваліфікаційну роботу здобувача освіти є обов'язковим структурним елементом і оформлюється за визначеною формою (Додаток Б). Більш детально опис завдання на кваліфікаційну роботу наведено в підрозділі 3.4. У кваліфікаційній роботі завдання розміщується після титульної сторінки та не нумерується, але входить до загальної нумерації сторінок.

4.3. Декларація про дотримання академічної доброчесності під час виконання кваліфікаційної роботи

Дотримання принципів академічної доброчесності є обов'язковою умовою виконання кваліфікаційної роботи магістра. Під час підготовки кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти повинен дотримуватися вимог Закону України «Про академічну доброчесність» від 18 грудня 2025 року № 4742-IX, інших

нормативно-правових актів у сфері освіти й науки, а також «Положення про академічну доброчесність у Білоцерківському національному аграрному університеті» (затверджено Вченою радою університету 31.08.2026).

З метою підтвердження дотримання зазначених вимог кожен здобувач вищої освіти зобов'язаний оформити та підписати декларацію про дотримання академічної доброчесності під час виконання кваліфікаційної роботи. Декларація є обов'язковим елементом кваліфікаційної роботи магістра та включається до її складу відповідно до встановлених вимог оформлення (Додаток Г).

У декларації здобувач підтверджує, що кваліфікаційну роботу виконано особисто, із дотриманням принципів і правил академічної доброчесності, із належним зазначенням авторства та джерел використаних текстів, ідей, даних, зображень та інших матеріалів. Здобувач також засвідчує достовірність наведених результатів досліджень і висновків та відсутність свідомо сфабрикованої або сфальсифікованої інформації.

У разі використання під час виконання кваліфікаційної роботи інструментів штучного інтелекту здобувач повинен зазначити відповідну інформацію в роботі згідно з вимогами законодавства та правилами академічної доброчесності в декларації та в додатку до роботи. При цьому вказується назва інструменту, для чого використано, у яких розділах. Не допускається генерувати за допомогою штучного інтелекту експериментальні дані, результати, висновки та список джерел. Використання таких інструментів не звільняє здобувача від відповідальності за зміст, достовірність результатів і самостійність виконання кваліфікаційної роботи.

Декларацію підписує здобувач вищої освіти власноруч (паперовий варіант) та кваліфікованим електронним підписом (для розміщення в репозитарії БНАУ).

4.4. Анотація та ключові слова

Анотація (реферат) є обов'язковим структурним елементом кваліфікаційної роботи та подається українською та англійською мовами (Додаток Д)**.** Вона

розміщується після декларації про дотримання академічної доброчесності та перед змістом.

В анотації стисло викладається основний зміст роботи із зазначенням:

- актуальності теми дослідження;
- мети та завдань роботи;
- об’єкта і предмета дослідження;
- застосованих методів дослідження;
- основних результатів і їх практичного значення для агрономії.

Рекомендований обсяг анотації складає 0,5-1 сторінка друкованого тексту. Текст анотації має бути лаконічним, інформативним і не містити формул, таблиць та посилань на джерела.

Після тексту анотації наводяться ключові слова, що відображають основні наукові поняття та напрями дослідження. Ключові слова подаються в називному відмінку, через кому, без абревіатур. Кількість ключових слів – від 5 до 10. Вони мають відповідати темі кваліфікаційної роботи та сприяти її ідентифікації в інформаційних і науково метричних базах.

4.5. Зміст

Зміст випускової роботи відображає структуру кваліфікаційної роботи магістра, послідовність і взаємозв’язок її розділів та підрозділів. Він подається після анотацій та перед вступом. Зміст є обов’язковим елементом кваліфікаційної роботи та забезпечує зручність користування матеріалами дослідження.

До змісту включаються:

- назви всіх структурних елементів роботи (вступ, розділи, підрозділи, висновки, список використаних джерел, додатки);
- повні та точні назви розділів і підрозділів відповідно до тексту роботи;

• номери сторінок, з яких починається кожний елемент.

Назви розділів і підрозділів у змісті повинні повністю відповідати їх формулюванням у тексті кваліфікаційної роботи, бути чіткими, лаконічними та відображати зміст дослідження з урахуванням агрономічної тематики. Зміст оформлюється відповідно до вимог державних стандартів та методичних рекомендацій закладу вищої освіти. Заголовок «ЗМІСТ» розміщується посередині сторінки та друкується великими літерами.

Нумерація розділів здійснюється арабськими цифрами. Підрозділи нумеруються в межах кожного розділу. Сторінки у змісті зазначаються відповідно до наскрізної нумерації роботи.

4.6. Вступ

Вступ є обов’язковим структурним елементом кваліфікаційної роботи та визначає загальну спрямованість і наукову логіку дослідження. У вступі обґрунтовується актуальність теми досліджень, вказується мета дослідження, теоретичну цінність і прикладне значення отриманих результатів. За бажанням подається апробація результатів досліджень кваліфікаційної роботи.

У вступі мають бути послідовно висвітлені такі положення:

• актуальність теми дослідження;

• мета кваліфікаційної роботи;

• основні завдання, що підлягають розв’язанню;

• об’єкт і предмет дослідження;

• методи дослідження;

• наукова новизна та практичне значення отриманих результатів;

• апробація результатів дослідження (за наявності).

Виклад матеріалу у вступі повинен бути чітким, логічним і стислим, без надмірних теоретичних узагальнень та статистичних даних.

Обсяг вступу, як правило не має перевищувати 1-2 сторінки друкованого тексту. Вступ оформлюється без поділу на підрозділи, з дотриманням загальних вимог до оформлення кваліфікаційної роботи здобувача освіти: шрифт, інтервал, поля та нумерація сторінок – згідно з методичними рекомендаціями закладу вищої освіти.

Правилом академічного тону і дотримання етики спілкування науковців є висловлення слів подяки на адресу колегам, які доклали частку свого часу до реалізації поставлених перед здобувачем завдань. Тому, в кінці вступу на окремому аркуші слід зазначити осіб, які допомагали у виконанні роботи, і внесок кожного з них.

4.7. Огляд літератури

Огляд літератури є обов'язковою складовою основної частини кваліфікаційної роботи здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю H1 «Агрономія». Його призначення полягає у висвітленні сучасного стану наукової розробленості обраної проблеми, узагальненні та критичному аналізі результатів попередніх досліджень, виявленні дискусійних питань і недостатньо вивчених аспектів.

Огляд літератури доцільно будувати за принципом переходу від загальних теоретичних і науково-практичних положень до конкретних питань, безпосередньо пов'язаних із темою кваліфікаційної роботи. Виклад матеріалу має бути логічним, послідовним і тематично структурованим, забезпечувати взаємозв'язок між окремими питаннями та розкривати їх значення для розв'язання досліджуваної наукової або практичної проблеми.

Під час підготовки огляду літератури необхідно проаналізувати сучасний стан досліджуваної проблеми в агрономічній науці; охарактеризувати основні наукові підходи, концепції та напрями досліджень; узагальнити результати вітчизняних і зарубіжних наукових праць; зіставити результати досліджень

різних авторів, визначити спільні положення, розбіжності та дискусійні питання; встановити аспекти проблеми, що залишаються недостатньо дослідженими.

Огляд літератури не повинен зводитися до механічного переліку або послідовного переказу опублікованих праць. Здобувач має продемонструвати вміння критично оцінювати наукову інформацію, зіставляти результати досліджень, аргументовано висловлювати власну позицію щодо наукових положень інших авторів і формулювати узагальнення на основі опрацьованих джерел. Особливу увагу необхідно приділяти науковій обґрунтованості наведених тверджень, достовірності використаної інформації та коректному відображенню позицій авторів першоджерел.

Розділ «Огляд літератури» оформлюється як окремий розділ основної частини кваліфікаційної роботи та поділяється на тематичні підрозділи відповідно до логіки дослідження. Рекомендований обсяг становить 12-18 сторінок, або орієнтовно 20-25 % загального обсягу кваліфікаційної роботи. Остаточний обсяг визначається специфікою теми, ступенем її наукової розробленості та необхідністю достатнього обґрунтування дослідницької проблеми.

Для підготовки огляду літератури слід використовувати наукові статті у фахових виданнях, публікації, індексовані в міжнародних наукометричних базах даних, монографії, матеріали наукових конференцій, дисертації, офіційні нормативні документи та інші авторитетні джерела, що безпосередньо стосуються теми дослідження. Перевагу необхідно надавати сучасним науковим публікаціям, водночас допускається використання праць минулих років, якщо вони мають фундаментальне значення для розуміння досліджуваної проблеми. Пошук джерел доцільно здійснювати з використанням наукових електронних ресурсів, бібліотечних каталогів і міжнародних наукометричних баз даних.

У тексті огляду літератури обов’язково наводяться бібліографічні посилання на всі використані джерела відповідно до вимог цих методичних рекомендацій. Необхідно забезпечити відповідність між посиланнями в тексті та бібліографічними описами у списку використаних джерел. Цитування, переказ і

використання результатів інших дослідників здійснюються з обов’язковим зазначенням авторства та джерела інформації. Не допускається використання чужих текстів, ідей, даних або результатів без належного посилання, а також спотворення змісту першоджерел.

У кваліфікаційній роботі забороняється цитувати в тексті та включати до списку використаних джерел публікації, видані російською мовою в будь-якій країні, а також джерела, опубліковані будь-якою мовою на території Російської Федерації та Республіки Білорусь. Використання праць радянського періоду, опублікованих у 1922-1990 роках, не рекомендується, за винятком джерел, які мають визнане наукове або історико-наукове значення та є необхідними для розкриття теми дослідження.

Наприкінці розділу необхідно сформулювати загальний висновок щодо сучасного стану вивченості досліджуваної проблеми, визначити основні наукові здобутки та невирішені питання, обґрунтувати необхідність подальших досліджень і окреслити аспекти, які потребують експериментальної перевірки або практичного опрацювання. Висновок має відображати результати критичного аналізу літератури та забезпечувати логічний перехід до наступних розділів кваліфікаційної роботи.

4.8. Місце, умови і методика проведення досліджень

Даний пункт є обов’язковою складовою основної частини кваліфікаційної роботи та містить опис умов, об’єктів і методик проведення досліджень. Розділ за обсягом має складати орієнтовно 5-10 сторінок (10-15 % загального об’єму).

У розділі описують географічне місце проведення досліджень, територіальне розташування досліду, опис господарства (якщо дослідження велися не в Навчально-виробничому центрі Білоцерківського НАУ). Подають загальну характеристику ґрунтово-кліматичних умов регіону та вказують їх відповідність біологічним особливостям досліджуваної культури.

Основні елементи погодних умов характеризують за показниками

температури повітря, опадів та відносної вологості повітря. Наведення метеорологічних даних обов'язково роблять із посиланням на джерело їх одержання. Наведені погодні умови за кожний рік досліджень піддають аналізу, порівнюючи між собою і середніми багаторічними.

Для досліджень технологічних питань у закритому ґрунті додатково подають опис культиваційної споруди, відомості про температуру і відносну вологість повітря в них, сонячну інсоляцію та хмарність. Описують методи створення сприятливих кліматичних умов у споруді. Вказують субстрат для вирощування овочевої культури.

Викладається методика проведення досліджень з обов'язковим зазначенням всіх її основних елементів: схеми досліду, розміру дослідних і облікових ділянок, їх конфігурації і просторової орієнтації, кількості дерев, кущів, рослин тощо, повторності досліду, методів розміщення варіантів та повторень, методик проведення спостережень, вимірювань, обліків, обрахунків.

Визначають об'єкт досліджень, схему досліду і вказують варіант, що слугує контролем, як правило, рекомендований на час ведення досліду зональною технологією.

У дослідах з плодовими і ягідними культурами основними обліками і спостереженнями є фенологічні, облік показників росту рослин (діаметр, висота, довжина, кількість, площа асимілюючої поверхні тощо) і їх плодоношення, облік урожаю і його структурні та якісні показники.

У дослідах з овочевими культурами обов'язково мають бути: фенологічні спостереження за проходженням основних фаз росту і розвитку, облік густоти стояння рослин, біометричні показники (висота рослин, товщина стебла, об'ємні виміри рослин, кількість листків, загальна площа листків, продуктивність фотосинтезу тощо). Окреме місце займають методи обліку врожаю, визначення показників його товарної якості, а також хімічний склад продуктивної частини врожаю.

Наводять методику проведення статистичного аналізу, розрахунки економічної і енергетичної ефективності одержаних експериментальних даних

(за потреби). Для виявлення математичної залежності однієї ознаки від другої використовується кореляційний або регресійний аналізи. Їх результати рекомендується розміщувати в додатках кваліфікаційної роботи.

Первинні дані досліджень (польові журнали, протоколи аналізів) зберігаються у здобувача і керівника та надаються на запит екзаменаційної комісії.

4.9. Результати досліджень та їх обговорення

Розділ «Результати досліджень та їх обговорення» є основною частиною кваліфікаційної роботи здобувача освіти зі спеціальності H1 Агрономія**,** у якій наводяться та аналізуються результати власних експериментальних або виробничих досліджень. Розділ «Результати досліджень та їх обговорення» має складати не менше 40-45 % від основної частини (або орієнтовно 20-30 сторінок)

У розділі необхідно:

- подати узагальнені результати проведених досліджень згідно з поставленими завданнями;
- представити експериментальні дані у вигляді таблиць, графіків, діаграм та рисунків;
- здійснити аналіз отриманих результатів з використанням статистичних методів;
- порівняти власні результати з даними інших дослідників, наведеними в наукових джерелах;
- обґрунтувати вплив досліджуваних факторів на агрономічні показники;
- розкрити наукове та практичне значення отриманих результатів.

Розділ оформлюється як самостійний структурний елемент основної частини кваліфікаційної роботи магістра. Таблиці та рисунки повинні бути пронумеровані, мати назви та посилання в тексті.

Результати досліджень подають у вигляді текстового опису таблиць, рисунків, графіків у т.ч. додатків. Отримані показники повинні бути досконало

проаналізовані, за необхідності встановлюються кореляційні залежності змін показників від досліджуваних і супутніх чинників. Для цього отримані експериментальними методами дані (біометричні показники, облік урожайності, якості урожаю тощо) піддають статистичному аналізу, результати розрахунків якого розміщують у додатках до кваліфікаційної роботи. У одно- та багатофакторних дослідах наводять результати дисперсійного аналізу. В таблицях, що розміщені в тексті, наводять лише показники $НІР_{05}$ для порівняння відповідних середніх. $НІР_{05}$ для факторів наводяться лише у разі подання середніх за досліджуваними чинниками. Інші дані статистичної обробки (F_{05}, $S_{x\%}$, дисперсія, сила впливу факторів тощо) наводять у додатках з обов'язковим посиланням на них у тексті.

Після кожної таблиці (рисунку) слід розміщувати текстове пояснення результатів досліджень, яке не повинне бути простим переказом числових даних, а відмічати наявні тенденції та закономірності. Дані досліду аналізують окремо за кожний рік, на підставі усередненого за роками досліджень значення показника роблять висновки в цілому.

Важливим елементом аналізу одержаних результатів є співставлення результатів власних досліджень з результатами інших авторів.

Розділ має закінчуватись короткими висновками, які повинні містити суть результату, мати числове підтвердження та характеристику рівня його статистичної достовірності. Вони можуть слугувати кінцевими висновками кваліфікаційної роботи.

4.10. Економічна ефективність (за необхідності)

Розділ «Економічна ефективність» спрямований на обґрунтування доцільності впровадження запропонованих агрономічних заходів у виробництво.

У розділі «Економічна ефективність» необхідно:

- навести коротку характеристику виробничих умов господарства (або модельних умов);

- визначити витрати на проведення досліджень і впровадження запропонованих технологічних заходів;
- розрахувати показники економічної ефективності (урожайність, валовий дохід, собівартість продукції, прибуток, рівень рентабельності);
- порівняти економічні показники контрольного та дослідних варіантів;
- обґрунтувати економічну доцільність запропонованих рішень для агрономічного виробництва.

Необхідно подати фактичні економічні показники за варіантами досліду, на підставі складеної технологічної карти вирощування, яку розміщують в додатках. Для розрахунку матеріально-грошових витрат слід врахувати такі показники як обробіток ґрунту, підготовка і внесення добрив, вартість насіння чи садивного матеріалу, сівба насіння та висаджування рослин, вартість і внесення засобів захисту, догляд за посівами чи багаторічними насадженнями, збирання врожаю, вартість виробленої продукції. Враховують витрати на паливно-мастильні матеріали, вартість і встановлення шпалери, матеріали для щеплення і стратифікації, розсаду, саджанці, витрати минулих років, амортизацію та поточний ремонт засобів механізації тощо.

4.11. Висновки

Розділ «Висновки та практичні рекомендації» є завершальною частиною кваліфікаційної роботи здобувача освіти зі спеціальності H1 Агрономія та відображає основні результати проведеного дослідження і можливості їх практичного застосування.

У розділі необхідно:

- узагальнити основні результати досліджень відповідно до поставленої мети та завдань;
- сформулювати науково обґрунтовані висновки на основі отриманих

експериментальних даних;

- визначити ступінь досягнення мети кваліфікаційної роботи;
- подати практичні рекомендації щодо впровадження результатів досліджень у агрономічне виробництво;
- окреслити напрями подальших досліджень (за потреби).

Висновки повинні бути конкретними, чіткими та не дублювати текст основної частини роботи. У висновках необхідно наголосити на якісних і кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати достовірність результатів, викласти рекомендації щодо їх використання.

Вони висвітлюються у вигляді окремих пунктів, кожен із яких є закінченою думкою. Спочатку формулюються усі одержані висновки, що характеризують стан даної проблеми, а потім на основі викладених висновків надаються пропозиції.

4.12. Рекомендації виробництву (селекційній практиці/науково-дослідним установам)

Оформлюється як окремий структурний елемент кваліфікаційної роботи магістра. У рекомендаціях вказують кращі результати проведених досліджень та регіон застосування, а також доцільність і напрям використання в подальших дослідженнях. Рекомендований обсяг до однієї сторінки друкованого тексту.

4.13. Список використаних джерел

Список використаних джерел є обов’язковим структурним елементом кваліфікаційної роботи здобувача освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю H1 Агрономія (Додаток Е). Він відображає рівень опрацювання наукових, навчально-методичних і нормативних матеріалів,

використаних під час виконання дослідження, та підтверджує достовірність і наукову обґрунтованість отриманих результатів.

До списку включають лише ті джерела, на які є посилання в тексті роботи. Джерела подаються мовою оригіналу та оформлюються відповідно до чинних національних стандартів бібліографічного опису (ДСТУ 8302:2015). Розміщення джерел здійснюється в алфавітному порядку або в порядку згадування в тексті (згідно з вимогами закладу вищої освіти). Список використаних джерел має містити не менше 40-60 найменувань, містити релевантні наукові роботи останніх 10 років і на 15-20 % складатися з наукових робіт, які включено в науково метричні бази Scopus або Web of Science**.** Рекомендовано уникати посилань на роботи 11-річної давнини і більше.

До списку використаних джерел можуть входити: наукові статті, монографії, підручники і навчальні посібники, матеріали конференцій, нормативно-правові акти, статистичні збірники, а також електронні ресурси з обов’язковим зазначенням дати доступу. Оформлення списку використаних джерел повинно бути єдиним, охайним і відповідати загальним вимогам до оформлення магістерських робіт.

4.14. Додатки

Додатки є допоміжною і необов’язковою складовою кваліфікаційної роботи**.** Вони містять матеріали, що доповнюють основний текст роботи, перевантаження якого недоцільне, але які є важливими для повнішого розкриття теми дослідження та підтвердження отриманих результатів.

У додатках розміщують розширені таблиці, схеми, графіки, картограми, методики досліджень, розрахунки, зразки анкет, технологічні карти, фотоматеріали, акти впровадження результатів, а також інші матеріали, пов’язані з агрономічною тематикою роботи. Усі додатки повинні мати

посилання в тексті кваліфікаційної роботи.

Кожен додаток починається з нової сторінки та позначається великою літерою українського алфавіту (Додаток А, Додаток Б і т.д.) з обов'язковою назвою, що відображає його зміст. Нумерація таблиць, рисунків і формул у додатках є окремою та включає позначення відповідного додатка.

Оформлення додатків має відповідати загальним вимогам до оформлення кваліфікаційної роботи: єдиний шрифт, міжрядковий інтервал, поля сторінок. Додатки включаються до загального обсягу роботи, але не враховуються при визначенні обсягу основної частини кваліфікаційної роботи.

V. Основні вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота здобувача освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю H1 Агрономія оформлюється згідно з вимогами закладу вищої освіти та чинних національних стандартів вищої освіти. Дотримання єдиних вимог до оформлення забезпечує чіткість, наукову коректність і належний рівень подання результатів дослідження.

Текст роботи виконується українською мовою з використанням наукового стилю викладу. Робота друкується на аркушах формату А4, з дотриманням установлених полів сторінки. Рекомендований шрифт – Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал – 1,5. Абзацний відступ становить 1,25 см. Нумерація сторінок наскрізна, починаючи з титульної сторінки (номер на титульному аркуші не проставляють).

Структурні елементи роботи (зміст, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел, додатки) оформлюються відповідно до визначеної послідовності. Назви розділів і підрозділів подаються з нового рядка, без крапки в кінці, з дотриманням єдиного стилю нумерації.

Таблиці, рисунки та формули повинні мати порядкову нумерацію в межах розділу, назви та пояснення. Посилання на них обов'язково наводяться в тексті. Посилання на використані джерела оформлюються у квадратних дужках згідно

з прийнятою системою цитування.

Обсяг кваліфікаційної роботи: комп`ютерний набір – 2,5-3 друкованих аркушів (50-60 сторінок машинописного тексту). Кваліфікаційна робота повинна відповідати принципам академічної доброчесності, містити самостійні результати досліджень та бути оформленою охайно й уніфіковано згідно з визначеними методичними вимогами. Кваліфікаційна робота має бути написана державною мовою крім випадків навчання іноземних студентів. В такому випадку за погодженням адміністрації дозволяється використовувати англійську мову.

5.1. Загальні вимоги до текстового оформлення

Текст кваліфікаційної роботи здобувача освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю H1 Агрономія повинен бути логічним, послідовним і викладеним українською мовою з дотриманням норм наукового стилю. Формулювання мають бути чіткими, однозначними та коректними з використанням загальноприйнятої агрономічної термінології.

Текст роботи друкується на аркушах формату А4 з одного боку. Рекомендований шрифт – Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал – 1,5. Абзацний відступ становить 1,25 см. Поля сторінок: ліве – 25 мм, праве – 15 мм, верхнє і нижнє – по 20 мм. Вирівнювання тексту – по ширині.

У роботі не допускаються орфографічні, граматичні та стилістичні помилки. Скорочення слів застосовуються лише загальноприйняті або пояснені при першому згадуванні. Одиниці вимірювання наводяться відповідно до Міжнародної системи одиниць (SI).

Текст кваліфікаційної роботи поділяють на розділи, підрозділи. Розділи та підрозділи починаються з нової сторінки (розділи) або з нового абзацу (підрозділи) та мають чітку нумерацію. Назви розділів і підрозділів повинні відповідати їх змісту та не містити скорочень. Якщо сторінка не повністю зайнята таблицею або рисунком, на ній розміщують відповідну частину тексту.

Посилання на таблиці, рисунки, формули й використані джерела є обов’язковими та подаються без порушення логіки викладу. Текст кваліфікаційної роботи має бути оригінальним, відповідати вимогам академічної доброчесності та загальним методичним вимогам до магістерських робіт з агрономії.

5.2. Оформлення таблиць, рисунків, формул

Таблиці, рисунки та формули у кваліфікаційній роботі здобувача освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю H1 Агрономія використовуються для наочного подання результатів досліджень, узагальнення експериментальних даних і пояснення аналітичних залежностей. Їх оформлення повинно відповідати вимогам наукового стилю та чинним методичним рекомендаціям.

Таблиці розміщують безпосередньо після першого посилання на них у тексті або на наступній сторінці. Кожна таблиця повинна мати номер і назву, які розміщують над таблицею. Нумерація таблиць здійснюється в межах розділу або наскрізно по роботі. Назва таблиці має бути стислою та відображати її зміст. Одиниці вимірювання вказують у заголовках граф або рядків. У тексті обов’язково наводиться посилання на відповідну таблицю.

Рисунки (схеми, графіки, діаграми, фотографії) розміщують після першого згадування в тексті. Вони нумеруються в межах розділу або наскрізно та мають підрисунковий підпис, який розміщують під рисунком. Усі елементи рисунків повинні бути чіткими, читабельними та виконаними в єдиному стилі.

Формули подаються окремим рядком і вирівнюються по центру сторінки. Формули, на які є посилання в тексті, нумеруються в круглих дужках у межах розділу або роботи загалом. Після формули наводять пояснення символів і величин у тій послідовності, у якій вони подані у формулі, із зазначенням одиниць вимірювання.

Усі таблиці, рисунки та формули повинні мати посилання в тексті кваліфікаційної роботи, бути логічно пов’язаними з викладеним матеріалом та оформленими відповідно до єдиних вимог магістерських робіт зі спеціальності H1 Агрономія.

5.3. Оформлення списку використаних джерел

У кваліфікаційній роботі всі використані наукові, навчальні та нормативні джерела повинні супроводжуватися коректними посиланнями. Наявність і правильність посилань є обов’язковою умовою дотримання принципів академічної доброчесності та підтвердження наукової обґрунтованості дослідження.

Посилання на джерела в тексті подаються у квадратних дужках із зазначенням порядкового номера джерела зі списку використаних джерел та, за потреби, сторінки. При цитуванні або використанні статистичних даних, методик і результатів інших авторів посилання є обов’язковими.

Список використаних джерел розміщується після висновків і перед додатками. До нього включають лише ті джерела, на які є посилання в тексті кваліфікаційної роботи. Бібліографічний опис джерел оформлюється мовою оригіналу відповідно до вимог ДСТУ 8302:2015. Джерела розміщують в алфавітному порядку або в порядку їх згадування в тексті (згідно з вимогами закладу вищої освіти). Вказання цифрового ідентифікатора об'єкта (ЦІО, англ. digital object identifier, DOI) є бажаним але не обов’язковим.

До списку використаних джерел можуть входити монографії, наукові статті, підручники, матеріали конференцій, нормативно-правові акти, статистичні дані, а також електронні ресурси з обов’язковим зазначенням режиму доступу та дати звернення. Рекомендовано використовувати наукові публікації за останні 10 років, що відповідають тематиці досліджень здобувача.

VI. Перевірка кваліфікаційної роботи на академічну доброчесність

Кваліфікаційна робота здобувача освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю Н1 Агрономія підлягає обов’язковій перевірці на дотримання принципів академічної доброчесності. Така перевірка є складовою процедури допуску роботи до захисту та спрямована на забезпечення самостійності дослідження й етичності використання наукових джерел. Дотримання академічної доброчесності в університеті відбувається згідно вимог Закону України «Про академічну доброчесність» від 18 грудня 2025 року № 4742-IX та «Положення про академічну доброчесність у Білоцерківському національному аграрному університеті» (затвердженого Вченою радою університету 31.08.2026).

Порядок перевірки академічних та наукових текстів на плагіат невід'ємною складовою частиною запобігання та протидії академічному плагіату і забезпечення якості вищої освіти в Білоцерківському національному аграрному університеті. Об’єктом перевірки є основний текст роботи, за винятком титульної сторінки, змісту, списку використаних джерел та додатків.

Перевірку на можливу наявність у текстах кваліфікаційних робіт здобувачів опублікованих результатів наукових досліджень інших авторів без належного посилання, здійснює відповідальний науково-педагогічний працівник Агробіотехнологічного факультету. Під час підготовки файлу кваліфікаційної роботи для перевірки на академічний плагіат забороняється використовувати будь-які методи, що спотворюють результати перевірки, зокрема забороняється:

- заміна текстових символів на візуально ідентичні зображення;
- заміна окремих букв одного алфавіту на аналогічні за написанням букви іншого алфавіту;
- вставка додаткових текстових символів, які візуально не видимі.

У разі виявлення факту спроби обману під час перевірки на наявність академічного плагіату робота повертається здобувачу для подання коректного файлу; за потреби – звернення до Комісії з питань етики та академічної

доброчесності. За підготовку файлу роботи, що підлягає перевірці, відповідає автор кваліфікаційної роботи. Формат файлу має бути прийнятним для перевірки на академічний плагіат (підтримуються формати файлів: doc, docx).

Для перевірки кваліфікаційної роботи не пізніше ніж за 14 днів до захисту роботи, здобувач вищої освіти подає її особисто в електронному вигляді відповідальному науково-педагогічному працівнику Агробіотехнологічного факультету. Результати перевірки співробітник надсилає науковому керівнику та здобувачу.

Допустимий показник текстової схожості – до 30 % (п. 4.3 Положення БНАУ). Цей показник сам по собі не означає плагіат (п. 4.2): у разі перевищення відповідальна особа і керівник аналізують збіги (цитати, посилання, назви нормативних документів, методики). Якщо збіги не підтверджені коректним цитуванням, робота повертається на доопрацювання (два тижні). Якщо є ознаки плагіату – матеріали передаються до Комісії з питань етики та академічної доброчесності в установленому порядку.

Здобувач вищої освіти має право оскаржити результати перевірки унікальності власної кваліфікаційної роботи та рішення щодо наявності в ній плагіату. Апеляція подається протягом 5 робочих днів до тимчасового апеляційного органу університету (п. 6.5 Положення БНАУ). За фактом надходження апеляційної скарги утворюється комісія для її розгляду наказом по університету. Склад комісії формується з представників авторитетних і досвідчених науково-педагогічних працівників Агробіотехнологічного факультету які є компетентними та визнаними фахівцями з спеціальністю H1 Агрономія. До складу комісії також залучається представник студентської ради. Науковий керівник і особа, яка перевіряла роботу, до складу комісії не входять. Апеляційна скарга розглядається комісією у термін п’ять робочих днів після виходу наказу про створення комісії для розгляду апеляційної скарги. Висновки комісії оформлюються протоколом засідання комісії.

Відповідальність за порушення академічної доброчесності визначається

Законом та п. 6.2 Положення про академічну доброчесність у БНАУ.

VII. Порядок подання та захисту кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота здобувача освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю H1 Агрономія подається та захищається згідно з вимогами освітньої програми й нормативних документів закладу вищої освіти. Дотримання встановленого порядку є обов'язковою умовою допуску здобувача до підсумкової атестації.

Завершена кваліфікаційна робота подається здобувачем вищої освіти у визначений термін на кафедру в друкованому та електронному вигляді після перевірки на академічну доброчесність і погодження з науковим керівником. Робота повинна відповідати методичним вимогам щодо структури, змісту та оформлення.

Допуск до захисту здійснюється на підставі позитивного відгуку наукового керівника, рецензента та рішення кафедри. Захист кваліфікаційної роботи проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної (атестаційної) комісії. Здобувач освіти представляє основні положення та результати дослідження у формі усної доповіді з використанням наочних матеріалів (презентації, таблиць, графіків).

Під час захисту здобувач відповідає на запитання членів комісії, аргументує наукові висновки та практичні рекомендації. Оцінювання кваліфікаційної роботи здійснюється з урахуванням її змісту, рівня самостійності дослідження, практичної значущості, якості оформлення та результатів захисту.

Рішення щодо присвоєння кваліфікації магістра за спеціальністю H1 Агрономія ухвалюється екзаменаційною комісією відповідно до чинних вимог та затверджується у встановленому порядку.

7.1. Подання роботи до захисту

Кваліфікаційна робота здобувача освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю H1 Агрономія подається до захисту після повного виконання здобувачем індивідуального навчального плану та отримання позитивного відгуку наукового керівника.

У встановлений календарним планом-графіком термін студент подає роботу для перевірки науковому керівнику(ам). Науковий керівник готує відгук на кваліфікаційну роботу, де характеризує діяльність здобувача та його відношення до роботи, його ініціативність, самостійність, ступінь оволодіння методикою досліджень, вміння аналізувати наукову літературу, його участь в роботі наукових студентських гуртків і конференцій, публікаційній активності згідно затвердженого зразка (Додаток Є). Відгук керівника є складовою частиною подання голові Екзаменаційної комісії щодо захисту кваліфікаційної роботи.

Не пізніше ніж за 14 днів до захисту кваліфікаційної роботи, здобувач вищої освіти подає її особисто в електронному вигляді відповідальному науково-педагогічному працівнику Агробіотехнологічного факультету для перевірки на наявність текстових збігів на відповідних програмних ресурсах. У разі позитивного висновку перевірки до кваліфікаційної роботи додається відповідний звіт, який формується спеціалізованою програмою перевірки. Звіт додається до кваліфікаційної роботи.

Після одержання відгуку наукового керівника та позитивного результату перевірки на плагіат кваліфікаційна робота допускається до попереднього захисту на кафедрі до якої був прикріплений здобувач. На підставі підсумків попереднього захисту завідувач кафедри приймає рішення про допуск роботи до захисту перед ЕК і направляє роботу на рецензування.

Допущену до захисту кваліфікаційну роботу студент особисто передає рецензенту, який призначається за поданням деканату факультету з урахуванням пропозицій кафедр Агробіотехнологічного факультету. Рецензування

кваліфікаційних робіт доручається висококваліфікованим фахівцям зі спеціальності Н1 Агрономія. Рецензентом не може бути Голова або члени Екзаменаційної комісії. Рецензент докладно знайомиться з кваліфікаційною роботою і графічним матеріалом, приділяючи увагу науково-технічному рівню розробки, сучасності та раціональності прийнятих рішень, правильності проведених розрахунків, використанню новітніх технологій, дотриманню державних стандартів тощо. У рецензії надається об'єктивна оцінка змісту роботи, актуальності теми, рівня наукового опрацювання, практичної значущості, а також зазначаються зауваження та рекомендації (Додаток Ж).

Рецензія не повинна дублювати відгук керівника, бо вона безпосередньо є характеристикою якості кваліфікаційної роботи. Рецензент вказує на виявлені недоліки роботи, а також подає її оцінку в балах. В кінці рецензії зазначає повне своє прізвище, ім'я, по-батькові, місце роботи, посаду і ставить особистий підпис. Рецензія має бути підготовлена рецензентом не менш як за п'ять діб до захисту перед екзаменаційною комісією. Зі змістом рецензії здобувач має ознайомитися не менш як за добу до захисту перед ЕК. Рецензія вкладається у кваліфікаційну роботу.

7.2. Процедура захисту

Захист кваліфікаційної роботи здобувача освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності Н1 Агрономія проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії (ЕК) у строки, визначені графіком освітнього процесу закладу вищої освіти.

До захисту кваліфікаційної роботи допускаються здобувачі, які одержали за виконану роботу позитивний відгук керівника та рецензію, пройшли процедуру перевірки тексту на оригінальність і попередній захист згідно з установленим календарним планом. Завідувач кафедри і гарант ОП мають право допустити здобувача до захисту кваліфікаційної роботи у разі негативного відгуку керівника або отримання негативної рецензії.

Кваліфікаційна робота захищається перед Екзаменаційною комісією (ЕК). Для захисту кваліфікаційної роботи магістра здобувач готує:

- оформлений примірник кваліфікаційної роботи згідно з вимогами методичних вказівок;
- доповідь та мультимедійну презентацію, що логічно відображає структуру і результати дослідження;
- ілюстративні матеріали (таблиці, графіки, схеми), які характеризують результати досліджень кваліфікаційної роботи.

Презентація повинна бути лаконічною, наочною та відповідати змісту доповіді, з дотриманням норм наукового стилю і академічної доброчесності.

Порядок захисту кваліфікаційної роботи визначається Положенням про створення та організацію роботи екзаменаційної (атестаційної) комісії в Білоцерківському національному аграрному університеті (від 28.09.2021). Захист здійснюється на відкритому засіданні ЕК. Під час захисту ведеться протокол засідання Екзаменаційної комісії. Для викладення основних положень кваліфікаційної роботи здобувачеві надається до 10 хвилин. Доповідь повинна бути змістовною, стислою та лаконічною. Доповідь має доповнювати інформацію на слайдах презентації, а не дублювати її. Здобувач обґрунтовує вибір теми, формулює мету, об’єкт і предмет дослідження, висвітлює зміст роботи, висновки і рекомендації.

Після доповіді здобувач відповідає на питання членів Екзаменаційної комісії, а також присутніх на захисті осіб. Відповіді на питання дають можливість визначити рівень професійної і наукової підготовки, самостійності виконання роботи, компетентності здобувача вищої освіти.

Після відповідей на питання членом комісії здійснюється експертиза змісту та оформлення кваліфікаційної роботи. Потім зачитують відгук наукового керівника і рецензію. На зауваження рецензента здобувач повинен дати ґрунтовну й аргументовану відповідь.

Після обговорення підсумків захисту на закритій частині засідання Екзаменаційної комісії виносять рішення про оцінку роботи. У випадку незгоди

членів Екзаменаційної комісії, думка Голови комісії є вирішальною. Рішення комісії щодо захисту кваліфікаційної роботи оголошує Голова у день захисту.

Текст кваліфікаційної роботи оприлюднюється в інституційному репозитарії БНАУ до захисту (розділ IX), паперовий варіант після захисту передають до архіву університету.

Захист кваліфікаційної роботи здобувачів вищої освіти з особливими потребами, осіб, які перебувають на непідконтрольній території, за кордоном або проходять військову службу та інших поважних причин, за їх заявою і з дозволу декана факультету може здійснюватися за графіком роботи відповідної Екзаменаційної комісії в онлайн режимі з використанням комп'ютерних технологій та відео зв'язку. Обов'язковою умовою при цьому є представлення виконаної роботи у паперовому і електронному вигляді на випускову кафедру не пізніше ніж за 14 днів до початку роботи Екзаменаційної комісії.

VIII. Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи

Оцінювання кваліфікаційної роботи магістра за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності H1 Агрономія здійснюється екзаменаційною комісією з урахуванням результатів виконання та захисту роботи.

Оцінка кваліфікаційної роботи здійснюється за 100-бальною шкалою та національною шкалою («відміно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Кваліфікаційна робота за результатами виконання та захисту атестується на «відмінно» (90-100 балів), якщо вона виконана вчасно, самостійно, тема дослідження розкрита повною мірою. Правильно визначено предмет, об'єкт дослідження. Зміст роботи логічний та сприяє розкриттю теми дослідження. Мета та завдання чітко окреслені та реалізовані у роботі. Автор використовує сучасний методологічний інструментарій. Робота містить елементи наукової новизни та характеризується глибиною теоретичного опрацювання

використаних джерел. Зміст розділів та підрозділів відповідає їх назвам, структура роботи чітка, її частини пропорційні за розміром. Висновки логічні та ґрунтовні. Робота оформлена без порушення вимог, з дотриманням граматичних, пунктуаційних та стилістичних норм української мови. Відгук і рецензія позитивні. Доповідь під час захисту аргументована та логічна. Відповіді на питання членів Екзаменаційної комісії правильні, стислі, вичерпні.

Кваліфікаційна робота атестується на «добре» (74-89 балів), якщо вона виконана вчасно, тема дослідження розкрита, мета досягнена, завдання виконані, теоретичні узагальнення та висновки правильні. Проте є несуттєві недоліки у викладанні матеріалу та в оформленні тексту. Застосування сучасного аналітичного інструментарію дещо неповне. Відгук і рецензія позитивні, але містять окремі зауваження до роботи. Доповідь логічна і аргументована, але не зовсім повна. Відповіді на питання членів Екзаменаційної комісії правильні.

Кваліфікаційна робота атестується на «задовільно» (60-73 бали), якщо вона виконана вчасно, проте з порушенням термінів виконання окремих етапів роботи. Тема роботи розкрита, але у змісті є суттєві недоліки. Мета і завдання дослідження реалізовані не повною мірою. Відсутній самостійний аналіз явищ. Висновки обґрунтовано непереконливо, авторські узагальнення неаргументовані, поверхові. У відгуку та рецензії вказано на суттєві зауваження щодо логічності та послідовності дослідження. Загалом дослідження має описовий характер. Робота оформлена із порушенням вимог. Доповідь не розкриває усієї суті проведеного дослідження, його результатів. Відповіді на питання членів Екзаменаційної комісії є неповними.

Кваліфікаційна робота атестується на «незадовільно» (до 59 балів), якщо вона подана до захисту невчасно. Відсутня логіка у побудові структури дослідження. Мета і завдання нереалізовані. Назви окремих розділів не відповідають їхньому змісту. У роботі відсутні самостійні судження. Висновки не співвідносяться зі змістом розділів та із завданнями. Робота оформлена із

суттєвими недоліками, недбало, її обсяг становить лише половину від зазначеного у вимогах. Відгук та рецензія негативні. Доповідь взагалі не відображає зміст виконаної роботи, відповіді на питання членів Екзаменаційної комісії неправильні.

Оцінювання результатів захисту кваліфікаційної роботи є підставою для прийняття рішення щодо присвоєння здобувачу ступеня магістра зі спеціальності H1 Агрономія**.**

IX. Розміщення кваліфікаційної роботи в інституційному репозитарії Білоцерківського національного аграрного університету

Кваліфікаційна робота здобувача вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності H1 «Агрономія» підлягає обов'язковому оприлюдненню в інституційному репозитарії Білоцерківського національного аграрного університету (БНАУ). Розміщення кваліфікаційних робіт здійснюється з метою забезпечення відкритого доступу до результатів наукових досліджень, їх збереження та поширення, а також дотримання принципів академічної доброчесності.

Відповідно до пункту 7 статті 8 Закону України «Про академічну доброчесність» від 18 грудня 2025 року № 4742-IX тексти кваліфікаційних робіт, прийнятих до захисту, мають бути оприлюднені до їх захисту в машинозчитувальному форматі, на постійній основі, із забезпеченням вільного доступу без проходження автентифікації та з дотриманням інших вимог законодавства, зокрема Положення про Національний репозитарій академічних текстів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 липня 2017 року № 541.

Розміщення кваліфікаційної роботи в інституційному репозитарії БНАУ є обов'язковим і має бути здійснене не менше ніж за 5 робочих днів до дати її захисту. Здобувач вищої освіти зобов'язаний завчасно подати остаточну електронну версію кваліфікаційної роботи для розміщення в репозитарії

відповідно до встановленого в університеті порядку. Дотримання зазначеного строку є необхідною умовою організації процедури захисту кваліфікаційної роботи.

До репозитарію подається остаточна електронна версія кваліфікаційної роботи, яка відповідає тексту роботи, прийнятої до захисту. Електронний документ повинен бути підписаний кваліфікованим електронним підписом здобувача відповідно до вимог законодавства та встановленої в університеті процедури. За поважної причини (участь у військових діях) електронний підпис на кваліфікаційну роботу може накладати керівник за наявності відповідних документів.

Електронна версія кваліфікаційної роботи повинна відповідати таким вимогам: подаватися у форматі PDF із можливістю пошуку та копіювання тексту; містити всі обов'язкові структурні елементи кваліфікаційної роботи; відповідати вимогам цих методичних рекомендацій щодо оформлення тексту, таблиць, рисунків і списку використаних джерел; не містити змін порівняно з остаточним варіантом, прийнятим до захисту; супроводжуватися необхідними метаданими, зокрема назвою роботи, прізвищем, ім'ям та по батькові здобувача вищої освіти, спеціальністю, назвою освітньої програми, відомостями про наукового керівника та роком виконання роботи.

Оприлюднення кваліфікаційної роботи передбачає забезпечення постійного вільного доступу до її тексту без автентифікації відповідно до вимог законодавства. Розміщення роботи в репозитарії не звільняє здобувача вищої освіти від відповідальності за дотримання авторського права, належне цитування використаних джерел, достовірність результатів дослідження та дотримання інших принципів академічної доброчесності.

Здобувач вищої освіти несе відповідальність за своєчасне подання електронної версії кваліфікаційної роботи та відповідність її змісту остаточному варіанту, прийнятому до захисту. Організація розміщення роботи, перевірка відповідності поданого електронного документа встановленим вимогам і забезпечення його оприлюднення здійснюються відповідно до внутрішніх нормативних документів та регламенту БНАУ.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Зразок заяви для затвердження керівника і теми кваліфікаційної роботи

Декану агробіотехнологічного факультету
Білоцерківського національного аграрного
університету _____
здобувача /ки/ _____ курсу _____ групи
спеціальність Н1 Агрономія
ОП _____
_____
/П. І. Б./

З А Я В А

Прошу дозволити виконувати кваліфікаційну випускову роботу на кафедрі за темою:_____
_____
_____
_____

Юридична адреса бази виконання кваліфікаційної роботи:

Назва господарства_____

Населений пункт _____

Район _____
Область_____
Поштовий індекс _____

Прошу затвердити тему і призначити керівником роботи
_____
(посада, прізвище та ініціали)
“_____” _____20__р. _____ (підпис керівника)
“_____” _____ 20__р. _____ (підпис студента)

ДОДАТОК Б

Зразок завдання до кваліфікаційної роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет **агробіотехнологічний**
Спеціальність **Н1 Агрономія**

Затверджую
Гарант ОП
«_____»_____
_____
підпис, вчене звання, прізвище, ініціали «_____»
_____ 202 __ року.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу здобувачу
_____
прізвище, ім'я та по батькові

Тема
_____
Затверджено наказом ректора № ___ від_____
Термін здачі студентом готової кваліфікаційної роботи в деканат: до «__»_____20__ р.
Перелік питань, що розробляються в роботі. Вихідні дані _____

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	**Дата виконання етапу**	**Відмітка про виконання**
Огляд літератури		
Методична частина		
Дослідницька частина		
Оформлення роботи		
Перевірка на плагіат		
Подання на рецензування		
Попередній розгляд на кафедрі		

Керівник кваліфікаційної роботи _____ _____
підпис *вчене звання, прізвище, ініціали*
Здобувач _____ _____
підпис *прізвище, ініціали*
Дата отримання завдання «___» _____ 20__ р.

ДОДАТОК В

Зразок титульної сторінки кваліфікаційної роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АГРОБІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність Н1 «Агрономія»

Допускається до захисту
Зав. кафедри _____
назва кафедри
_____
підпис, вчене звання, прізвище, ініціали
«____»_____2026 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ ГРЕЧКИ ЗА ОРГАНІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ В УМОВАХ ПП «КОЛОС» БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО РАЙОНУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Кваліфікація: «Магістр з агрономії»
Форма навчання: очна/заочна

Виконав(ла) _____
прізвище, ім'я, по батькові, підпис
_____

Керівник _____
вчене звання, прізвище, ініціали підпис

Біла Церква – 2026

ДОДАТОК Г

Зразок оформлення декларації про дотримання академічної доброчесності під час виконання кваліфікаційної роботи

ДЕКЛАРАЦІЯ

про дотримання академічної доброчесності під час виконання кваліфікаційної роботи

Я, _____,

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти)

здобувач(ка) _____ рівня вищої освіти за освітньою програмою _____

___, підтверджую, що кваліфікаційну роботу з теми: «_____»

виконано мною з дотриманням принципів і правил академічної доброчесності.

Підтверджую, що:

- роботу виконано особисто на основі власних розробок і суджень;
- у роботі належним чином зазначено авторство та джерела використаних текстів, ідей, даних, зображень та інших матеріалів;
- наведені результати дослідження, дані та висновки є достовірними;
- робота не містить свідомо сфабрикованої чи сфальсифікованої інформації.

❖ ШІ під час виконання кваліфікаційного роботи не використовувався.

❖ Або: У процесі виконання роботи було використано інструменти штучного інтелекту, зокрема для оформлення та редагування тексту (ChatGPT, Gemini, DeepSeek тощо), для перекладу тексту (Deepl, Google Translate, ChatGPT тощо), для створення або редагування зображень (NanoBanana 2, Midjourney, Stable Diffusion тощо), для написання чи оптимізації коду (GitHub Copilot, Tabnine, Codeium тощо). Відомості про це висвітлюють в Додатку Г згідно з вимогами законодавства та встановленими правилами академічної доброчесності.

(обрати один варіант)

Я усвідомлюю відповідальність за зміст кваліфікаційної роботи та дотримання вимог академічної доброчесності під час її підготовки.

Дата: _____

Здобувач(ка) вищої освіти:_____

(підпис / кваліфікований електронний підпис)

ДОДАТОК Д

Зразок оформлення анотації кваліфікаційної роботи

РЕФЕРАТ

Прізвище, ініціали. Назва кваліфікаційної роботи

Досліджено…

Використано методичні підходи, методи…

Виявлено (з'ясовано, доведено, підтверджено) …

Зроблено висновок, що …

Одержані результати можуть бути використані …

Кваліфікаційна робота магістра містить __ сторінок, __ таблиць, __ рисунків, список використаних джерел із __ найменувань, __ додатків.

Ключові слова: (8–10)

ANNOTATION

Last name, initials. Title of Master's thesis

It has been investigated ...

It has been used such methodical approaches, methods ...

It was revealed (proved, verified) ...

It has been concluded that ...

The results can be used ...

Master's thesis contains __ pages, __ tables, __ drawings, list of used sources from __ names, __ annexes.

Key words: (8-10)

ДОДАТОК Е

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку літератури згідно з ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»

***Загальні правила та основні вимоги до укладання бібліографічного опису за ДСТУ 8302:2015* :**

- опис здійснюється мовою оригіналу;
- опис документу здійснюється за титульною сторінкою. Відсутні відомості позичають з інших місць документу: обкладинки, зворотного боку титульної сторінки, передмови, змісту, вихідних даних тощо; подання інформації не з титульної сторінки дозволено без квадратних дужок;
- заголовок - від одного до трьох авторів - та/або назва є обов’язковими елементами;
- перелічення п’ятьох та більше авторів, дозволено подати за навскісною рискою одного автора та словосполучення «та ін.»;
- назва місця видання подається повністю;
- подання назви видавництва або прізвища видавника не обов'язково;
- вказівки тому, частини, випуску, номеру, а також рік видання подаються арабськими цифрами;
- опис дозволено укладати в скороченій формі, обмежуючись необхідною для ідентифікації інформацією;
- дозволено словосполучення «Режим доступу» або еквівалент іншою мовою замінити «ЦКЬ»;
- рекомендується застосовувати DOI замість електронної адреси.

.

Характеристика джерела Приклад оформлення

Книги	**Опис здійснюється мовою оригіналу. Відомості про автора (авторів) вказуються у тому вигляді, у якому вони подані на титульному аркуші в документі (матеріалі). Назва місця видання подається повністю. Подання назви видавництва або прізвища видавника не обов'язково.**
Один автор	Плотнікова М. Ф. Багатофункціональний розвиток сільських територій в умовах децентралізації: теоретико-методологічні підходи : монографія. Житомир : Поліський університет, 2022. 387 с. Климова К. Я. Українська мова (за професійним спрямуванням) : навч. посібник. Житомир : Поліський нац. університет, 2020. 259 с.
Два автора	Рибачук Ж. В., Галатюк О. Є. Біологічно активні речовини отруйних рослин (фітотоксикологія) : навч. посібник. Житомир : Євро-Волинь, 2022. 175 с. Плотнікова М. Ф., Присяжнюк О. Ф. Планомірний розвиток сільських територій : монографія / за ред. Є. І. Ходаківського. Київ : Ліка-К, 2019. 271 с.
Три автора	Горальський Л. П., Сокульський І. М., Колеснік Н. Л. Гістоморфологія і гістохімія ретровірусних інфекцій : монографія / за ред. Л. П. Горальського. Вид. 2-ге, випр. і допов. Житомир : Поліський нац. університет, 2021. 267 с. Ярош Я. Д., Войцицький А. П., Кухарець М. П. Системи обліку та регулювання споживання енергоресурсів і енергоносіїв : навч. посібник. Житомир : Поліський нац. університет, 2022. 151 с. Zhovinsky E. Ya., Kryuchenko N. O., Paparyha P. S. Geochemistry of Environmental Objects of the Carpathian Biosphere Reserve. Kyiv, 2013. 100 p.
Чотири автори	**Якщо книга має чотирьох авторів, спочатку наводять назву, прізвища авторів подають після скісної риски.** Безпека життєдіяльності та охорона праці : навч. посібник / О. П. Житова, В. В. Мороз, Т. І. Ковтун, Л. К. Тичина ; за заг. ред. О. П. Житової. Житомир : НОВОград, 2022. 339 с. Геоінформаційні системи та технології. Практикум / П. П. Топольницький, П. В. Пивовар, О. М. Николюк, В. І. Терещук. Житомир : Поліський нац. університет, 2021. 147 с.

П’ять і більше авторів

Якщо книга має п’ять авторів і більше, спочатку наводять назву, після скісної риски подають прізвища перших трьох, додаючи словосполучення «та ін.», також дозволено подати за навскісною рискою одного автора та словосполучення «та ін.».

Основи органічного рослинництва : навч. посібник / В. Піндус, О. Гуцаленко, С. Омельчук та ін. Київ : НМЦ ВФПО, 2022. 324 с.
або
Основи органічного рослинництва : навч. посібник / В. Піндус та ін. Київ : НМЦ ВФПО, 2022. 324 с.

Шкідники і хвороби зернових культур при зберіганні : навч. - наук. посібник / В. Б. Ковальов, І. Ю. Деребон, О. А. Саюк та ін. ; за ред. В. Б. Ковальова. Житомир : ЖНАЕУ, 2021. 78 с.

The mutual fund industry: Competition and investor welfare / R. G. Hubbard et. al. New York, NY : Columbia University Press, 2010. 256 p.

Колективний автор У такому випадку автором є установа (організація), від імені або за участю якої опубліковано книгу. Назву організації наводять після скісної риски перед прізвищами укладачів, редакторів тощо.

Матеріали конференцій

Механізми управління розвитком територій : наукові праці учасників міжнар. наук.-практ. конференції / Поліський нац. університет, Берлінський технічний університет та ін. Житомир : Поліський нац. університет, 2024. 419 с.

Актуальні питання радіобіології - 2023 : матеріали 8-го з'їзду Радіобіологічного товариства України (21-25 серпня 2023 р.) / Поліський нац. університет, Радіобіологічне товариство України та ін. Житомир : Поліський нац. університет, 2023. 210 с.

Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. праць учасників X Міжнар. наук.-практ. конференції, з нагоди 100-річчя Поліського нац. університету (21-22 квіт. 2023 р.) / Поліський нац. університет, Федерація органічного руху України. Житомир : Євро-Волинь, 2022. 409 с.

Колектив авторів

Кормові ресурси природних екосистем : монографія / авт. кол.: В. Ф. Петриченко, О. В. Корнійчук, Ю. А. Векленко та ін.; за наук. ред.: В. Ф. Петриченка, О. В. Корнійчука. Київ : Аграр. наука, 2023. 406 с.

Г еоінформаційні технології в управлінні розвитком сільської економіки : кол. монографія / авт. кол.: О. В. Скидан, П. В. Пивовар, Л. В. Тарасович та ін. Житомир : Поліський нац. університет, 2022. 231 с.

Книги за редакцією

Книги за редакцією описують під назвою.

Сталий розвиток економіки: світовий досвід та перспективи України : монографія / за ред. В. І. Ткачука. Житомир : Поліський нац. університет, 2021. 178 с.

Information systems and innovative technologies in project and program gement : collective monograph / ed. by I. Linde, I. Chumachenko, V. Timofeyev. Riga (Latvia) : ISMA University of Applied Science, 2019. 339 p.

Перекладні видання Відомості про переклад розміщують після заголовка, відокремлюючи двокрапкою, прізвище перекладача наводять за скісною рискою.

Котлер Ф., Картаджая Г., Сетьяван І. Маркетинг 4.0. Від традиційного до цифрового : пер. з англ. / пер. з англ.: К. Куницької, О. Замаєвої. Київ : Видав. група КМ-Букс, 2018. 208 с.

Аналітичний бібліографічний опис Складник документа (частина).

Розділ книги
Глава

Пивовар П., Пивовар А. Теоретико-методичні підходи до використання земельних ресурсів в умовах багатофункціональної економіки. *Сталий розвиток сільських територій* : монографія / за ред:. Т. Зінчук, Ю. Раманаускаса. Клайпеда : Вид-во Клайпедського університету; Київ : Центр учбової літератури, 2019. Розд. 2. С. 242-255.

Кобзан С. М. Дослідження ринку земельних ділянок. *Земельне адміністрування: особливості формування та сучасні технології реалізації* : монографія / за заг. ред. К. А. Мамонова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. Харків, 2018. Гл. 1.2. С. 18-41.

Нова світова економіка: менеджмент, технології, стратегії : навч. посібник / за ред.: Т. О. Зінчук, Н. М. Куцмус. Київ : Центр учбової літератури, 2021. Розд. 6. *Технологізація світової економіки* / Пивовар П. В., Пивовар А. М., Топольницький П. П.

та ін. С. 247-298.

Багаторівневий бібліографічний опис. Багатотомні видання.

Видання загалом
Екологічна енциклопедія : у 3-х т. / редкол.: А. В. Толстоухов (гол. ред.), Т. В. Тимочко, Є. І. Стеценко та ін. Київ : Центр екологічної освіти та інформації, 2007. Т. 1: А-Е. 432 с.

Окремий том

Частина довідкового видання
Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. *Основи педагогіки освіти:* словник термінів / за ред.: Т. О. Дмитрука, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54-55.

Статті з матеріалів конференцій

Тези доповідей, матеріали конференцій
Можливості ведення органічного хмелярства / О. П. Стецюк, Л. П. Кириченко, Т. М. Ратошнюк, В. В. Любченко. Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Поліський нац. університет, 2020. С. 348-352.

Оцінка енергетичної та екологічної безпеки агроекосистем органічного виробництва / О. В. Скидан, С. М. Кухарець, Г. А. Голуб та ін. Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Поліський нац. університет, 2020. С. 5-10.

Неопубліковані документи

Дисертації, автореферати дисертацій
Поліщук В. О. Продуктивність польових культур залежно від систем удобрення в короткоротаційній сівозміні зони Полісся України : дис. ... канд. с.-г. наук : 06.01.09 / Поліський національний університет. Житомир, 2023. 273 с.

Звіти про науково-дослідну роботу
Поліщук В. О. Продуктивність польових культур залежно від систем удобрення в короткоротаційній сівозміні зони Полісся України : афтореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. с.-г. наук : 06.01.09 / Поліський національний університет. Житомир, 2023. 21 с.

Клименко В. О. Оцінювання впливу несанкціонованого видобутку бурштину на деградацію ґрунтів лісових, аграрних, водно-болотних екосистем : дис. ... доктора філософії : 101 / Поліський національний університет. Житомир, 2023. 188 с.

Розроблення Концепції національної стратегії організації навчання, підготовки та підвищення кваліфікації фахівців для

Статті з журналів

Вказівки тому, частини, випуску, номеру, а також рік видання подаються арабськими цифрами. Рекомендується застосовувати DOI замість електронної адреси.

Іваніна В. В., Пашинська К. Л., Смірних В. М. Винос і баланс елементів живлення в агроценозі сорго зернового залежно від удобрення. *Вісник аграрної науки.* 2021. № 12. С. 28-32. DOI: https: //doi. org/10.31073/agrovisnyk202112-03

Quality of Pea Seeds and Agroecological Condition of Soil When Using Structured Water / V. Mazur, O. Tkachuk, H. Pantsyreva, O. Demchuk. *Scientific horizons.* 2021. Vol. 24, № 7. P. 53-60. DOI: 10.48077/scihor.24(7).2021.53-60

Статті з іноземних журналів

Dankevych Ye. M., Dankevych V. Ye., Chaikin O. V. Ukraine agricultural land market formation preconditions. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis.* 2017. Vol. 65, №. 1. P. 259-271. DOI: 10.11118/actaun201765010259

Evaluation of concentration of heavy metals in animal rearing system / Hejna M., Moscatelli A., Onelli E. et al. *Italian Journal Animal Science*. 2019. Vol. 18, No. 1. P. 1372-1384. DOI: https://doi.org/10.1080/1828051X.2019.1642806

Safety of livestock products of bulls on various diets during fattening in the conditions of radioactive contamination / Savchuk I., Skydan O., Stepanenko V. et al. *Regulatory Mechanisms in Biosystems.* 2021. Vol. 12(1). P. 86-91. DOI: https://doi.org/10.15421/022113

Законодавчі матеріали

Закони ВРУ
Постанови КМУ
Укази Президента

Про освіту : Закон України від 05 верес. 2017 р. № 2145-УШ. *Офіційний вісник України.* 2017. № 78. С. 7-84.

Щодо загальних питань впровадження Закону України «Про освіту» : лист МОН від 13 жовт. 2017 р. № 1/9-554. *Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки України.* 2017. 11 листоп.

Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ М-ва освіти і науки України від 12 січ. 2017 р. № 40. *Офіційний вісник України.* 2017. № 20. С. 136-141.

Про затвердження Порядку забезпечення доступу вищих навчальних закладів і наукових установ, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз даних : наказ М-ва освіти і науки України від 2

серп. 2017 р. № 1110. *Вища школа.* 2017. № 7. С. 106-107.

Електронні ресурси

Законодавчі документи

Про стандартизацію : Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 (дата звернення: 02.11.2024).

Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року : проект / М-во аграр. політики та продовольства України. URL: http://mmagro.gov.ua/apk?md=16822 (дата звернення: 10.04.2025).

Книги

Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11. 2024).

Періодичні видання

Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. *Ефективна економіка.* 2013. № 10. URL: http: //www. m. nayka. com. ua/?op=1 &j=efektyvna-ekonomika&s=ua&z=2525.

Neave H. Deming's 14 Points for Management: Framework for Success. *Journal of the Royal Statistical Society. Series D (The Statistician).* 2012. Vol. 36, № 5. P. 561-570. URL: http://www2.fiu.edu/~revellk/pad3003/Neave.pdf (Last accessed: 02.11.2024).

Сторінки з веб-сайтів

Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.04.2025).

Нормативно-технічні документи

Патенти

Біметалевий датчик температури : пат. 101576 Україна : МПК G01K 7/34, G01R 5/00. № a201201141 ; заявл. 06.02.12 ; опубл. 10.04.13, Бюл. № 7.

Стандарти

Комбайн рослинозбиральний універсальний : пат. 77937 Україна : МПК A01D 41/02, A01D 41/04, A01D 45/02. № a 2011 09738 ; заявл. 05.08.2011 ; опубл. 11.03.2013, Бюл. № 5.

ДСТУ ISO 9001: 2001. Системи управління якістю. [Чинний від 2001-06-27]. Київ, 2001. 24 с. (Інформація та документація).

ДСТУ ISO 6107-1:2004.

Авторські

А. с. 1626362. Україна, МКІ НОЗК7/02 Лінійний імпульсний

свідоцтва модулятор / В. Г. Петров. № 4653428.21 ; заявл. 23.03.92 ; опубл. 30.09.92, Бюл. № 13. 4 с.

Препринти Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. 7 с. (Препринт. НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).

ДОДАТОК Є

Зразок відгуку керівника на кваліфікаційну роботу

ВІДГУК КЕРІВНИКА

на кваліфікаційну роботу здобувача ___ курсу спеціальності _____
_____
_____
прізвище, ім'я, по батькові
на тему _____
_____
_____

Оцінка окремих складових кваліфікаційної роботи:

1. **Оформлення роботи** (не більше 10 балів) _____
_____
2. **Своєчасність подання окремих елементів роботи керівнику** (кожний своєчасно поданий елемент дає по 5 балів) _____
_____
3. **Теоретичні та аналітичні аспекти роботи** (не більше 25 балів) _____
_____
4. **Практичні аспекти роботи** (не більше 20 балів) _____
_____
5. **Оцінка попереднього захисту** (не більше 25 балів) _____
_____
Додаткові думки та загальний висновок керівника_____
_____
_____
_____
_____
_____

Загальна оцінка *(не більше 100 балів)* _____

Керівник кваліфікаційної роботи

_____ _____
підпис *вчене звання, прізвище, ініціали*

____ _____ 20__р.

ДОДАТОК Ж

Зразок рецензії рецензента на кваліфікаційну роботу

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу здобувача ___ курсу спеціальності

_____

_____

прізвище, ім'я, по батькові

Тема:___

_____

_____

Кваліфікаційну роботу виконано на кафедрі _____

під керівництвом _____

Обсяг роботи _____ с. Робота містить _____ таблиць, ____ рисунків.

Список літератури включає _____ першоджерел.

Тема роботи є _____

актуальною, не актуальною, чітко визначеною, не чітко визначеною

_____

Зміст роботи тему розкриває _____

повністю, не повністю, тему не розкриває

Роботу оформлено _____

відповідно до вимог, з порушенням вимог

Висновки і пропозиції _____

обґрунтовані/не обґрунтовані, відповідають/не відповідають поставленим завданням

_____

Найбільш вагомим результатом роботи є _____

вказати ключові аспекти роботи

_____

_____

_____

Зауваження, побажання: _____

_____

_____

_____

Висновок _____

відповідає/ не відповідає вимогам, заслуговує оцінки відмінно, добре, задовільно

_____

_____

Рецензент _____

підпис, вчене звання прізвище, ім'я, по батькові

_____

___ _____ 20___ р.

СПИСОК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII (зі змінами). – Відомості Верховної Ради України.
2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (зі змінами). – Відомості Верховної Ради України.
3. Закон України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/4742-20
4. Національна рамка кваліфікацій, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 (у редакції чинних змін).
5. Положення про організацію освітнього процесу в Білоцерківському національному аграрному університеті. м. Біла Церква 2015. https://btsau.edu.ua/sites/default/files/news/pdf/norm_doc_pechat/pologen_pro_osvitn_proces_2.pdf
6. Положення про академічну доброчесність у Білоцерківському національному аграрному університеті. м. Біла Церква – 2019. https://education.btsau.edu.ua/sites/default/files/DOC/pologenua/polog_academ_dobroch_2026.pdf
7. Положення про комісію з питань етики та академічної доброчесності у Білоцерківському національному аграрному університеті. Біла Церква. 2019. https://education.btsau.edu.ua/sites/default/files/DOC/pologenua/polog_komis_pit_academ_dobroch_etiki.pdf
8. Положення про використання штучного інтелекту в Білоцерківському національному аграрному університеті. Біла Церква. 2026. https://files.btsau.edu.ua/sites/default/files/doc/norm_doc/polog_vikorist_shi.pdf
9. Положення про створення та організацію роботи екзаменаційної (атестаційної) комісії в Білоцерківському національному аграрному університеті. Біла Церква, 2021. https://education.btsau.edu.ua/sites/default/files/DOC/pologenua/polog_ekzam_komisia.pdf

10. ДСТУ 3008:2015. Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016.
11. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016.
12. ДСТУ 3582:2013. Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила. – Київ : Мінекономрозвитку України, 2014.